

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**GESTIÓ DE LES CURES
D'INFERMERIA I SERVEIS DE
SALUT**

Coordinació: TORRELLES PIJUAN, MARIA JESUS

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	GESTIÓ DE LES CURES D'INFERMERIA I SERVEIS DE SALUT		
Codi	100464		
Semestre d'impartició	2N Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA		
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter
	Grau en Infermeria	2	OBLIGATÒRIA
Modalitat	Presencial		
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	3		
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	1.5	1.5
	Nombre de grups	5	2
Coordinació	TORRELLES PIJUAN, MARIA JESUS		
Departament/s	INFERMERIA I FISIOTERÀPIA		
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.		
Idioma/es d'impartició	Castellà, català, anglès		

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ESPIGARES TRIBO, GEMMA	gemma.espigares@udl.cat	4,5	
TORRELLES PIJUAN, MARIA JESUS	mariajesus.torrelles@udl.cat	3	
VIÑALS CASTELLS, JUDIT NOEMI	juditnoemi.vinals@udl.cat	3	

Informació complementària de l'assignatura

La gestió de les cures infermeres i dels serveis de Salut és per a les infermeres i els infermers, motiu de reflexió i d'aprenentatge ineludible. És per aquest motiu, que en aquesta assignatura s'introdueixen conceptes bàsics de gestió en els serveis de salut que permetin la presa de decisions pel que fa a la salut i benestar de les persones.

També, en aquesta assignatura, aprofundirem el concepte de lideratge, aspecte imprescindible per la nostra professió. Entenem lideratge com la capacitat de conduir a un grup, per tant, entendrem conceptes com responsabilitat, confiança, influència, compromís i implicació.

Per tal de donar resposta a les necessitats de la població, aplicarem criteris professionals tenint en compte la qualitat i la utilització i distribució de recursos.

Les activitats d'aprenentatge estan dissenyades per fer èmfasi en habilitats de comunicació i d'autoaprenentatge.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Els objectius d'aprenentatge són la concreció dels coneixements, habilitats i actituds que han de desenvolupar i adquirir els estudiants com a conseqüència de la seva participació en el procés d'ensenyament-aprenentatge que es planifica, i són els que s'indiquen a continuació:

1. Conèixer el Sistema Sanitari Espanyol i Català, els seus principis i el seu finançament.
2. Captar els principis del lideratge i de la gestió per a la pràctica infermera.
3. Entendre les característiques del lideratge i la seva traducció a la professió infermera.
4. Incorporar el procés de gestió de millora de qualitat en els diferents àmbits d'actuació de la pràctica infermera.
5. Comprendre conceptes bàsics d'economia i salut i de política, planificació i avaluació sanitària.
6. Familiaritzar-se amb els sistemes d'informació sanitària.

Competències

En el marc de la Declaració de Bolònia i de l'EEES, l'establiment dels sistema de crèdits ECTS implica descriure unes competències que es treballaran en l'assignatura.

El desenvolupament de l'assignatura contribuirà en assolir les següents competències transversals, bàsiques i específiques:

Competències transversals:

- CT1. Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà
- CT3. Adquirir la capacitat en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i de la comunicació

Competències Bàsiques:

- CB2. Aplicar els coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i disposar de les competències que es solen demostrar per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.
- CB3. Capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió de temes rellevants de caire social, científic o ètic.
- CB4. Poder trasmetre la informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat como no especialitzat.

Competències específiques:

- CE9. Aplicar i conèixer les tecnologies i sistemes d'informació i comunicació dels cuidatges en salut.
- CE48. Conèixer el Sistema Sanitari Espanyol.
- CE49. Identificar les característiques de la funció directiva dels serveis d'infermeria i la gestió dels cuidatges.
- CE50. Conèixer i ser capaç d'aplicar les tècniques de direcció de grups.

Resultats d'aprenentatge

- Saber les implicacions pràctiques del dret a la informació i al consentiment informat a més del dret a la confidencialitat i el secret professional com a instrument.
- Utilitzar els diferents sistemes o programes informàtics per a la cura de la persona.
- Descriure i explicar el sistema sanitari espanyol.
- Analitzar en diferents situacions els recursos sanitaris i socio-sanitaris disponibles.
- Identificar els principis de finançament sanitari i socio-sanitari en el sistema sanitari de l'Estat Espanyol i de Catalunya.
- Reconèixer les característiques de la funció directiva dels serveis d'infermeria.
- Identificar la gestió liderada per infermeria.
- Seleccionar les TIC disponibles en l'àmbit sanitari per a l'obtenció, elaboració, gestió, anàlisi, generació i planificació d'informes.

Continguts fonamentals de l'assignatura

MÒDULS	UNITATS

MÒDULS	UNITATS
<p>Mòdul 1</p> <p>Gestió dels Serveis de Salut. Organització Sanitària i lideratge infermer</p>	<p>1. Els Serveis de Salut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sistemes i Models Sanitaris • Sistema de Salut Català. Models organitzatius • Organització en els diferents nivells d'atenció (Primària, especialitzada, salut mental i socio sanitària) • Sanitat privada <i>versus</i> Sanitat pública • Gestió per processos <p>2. Política i planificació sanitària</p> <ul style="list-style-type: none"> • Política sanitària • Planificació estratègica • Els documents de la Planificació estratègica • Els instruments d'avaluació <p>3. Lideratge i Presa de decisions</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gestió i negociació de conflictes • La intel·ligència emocional • Motivació i tipus de lideratge • Gestió de l'estrès • El lideratge digital en infermeria
<p>Mòdul 2. Economia de la Salut</p>	<p>1. Economia de la Salut.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conceptes bàsics d'economia. • El cost dels serveis d'infermeria • Eficàcia, efectivitat, eficiència i equitat
<p>Mòdul 3.</p> <p>Qualitat i Documentació clínica</p>	<p>1. La Qualitat assistencial.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Models de control de qualitat • Estratègies d'investigació per la implantació i avaluació de nous productes infermers • Producte, client i procés • Les normes ISO, model EFQM i normes de la Joint Comissions <p>2. Documentació clínica</p> <ul style="list-style-type: none"> • Documents clínics específics en infermeria. • La transformació digital

Eixos metodològics de l'assignatura

En aquesta assignatura s'utilitzen diferents metodologies amb la finalitat que l'estudiant es responsabilitzi del seu aprenentatge guiat pel tutor/a.

L'alumne participarà en l'aula i en els seminaris.

L'alumne treballarà de forma individual i en petits grups per a una participació activa en el seu procés d'ensenyament-aprenentatge.

Les tutories seran de forma individual o en grup funcional.

Activitats de Treball Presencial	Activitats de treball NO Presencial	
	Dirigides	Autònomes
<ul style="list-style-type: none"> • Exposició dels professor en l'aula • Exposició de l'estudiant en grup • Treball en grup funcional, en seminaris 	<ul style="list-style-type: none"> • Tutories: Presencials o virtuals. Pactades amb el professor. • Treball d'equip • Lectures orientades • Estudi de la matèria 	<ul style="list-style-type: none"> • Cerca d'informació • Utilització de les TIC • Tutories lliures • Lectures • Estudi de la matèria

Activitats en Grup gran

Les classes teòriques en sessions presencials.

- Descripció: Presentació a l'aula dels conceptes fonamentals i desenvolupament dels continguts proposats.
- Objectiu: Transmetre el coneixement de la matèria, motivant a l'alumne a reflexionar i aconseguir una mentalitat crítica a través de la relació entre els diversos conceptes explicats a l'aula.

Tutories acadèmiques i avaluació:

- Descripció: Interacció directa entre professor i estudiant per organitzar els processos d'ensenyament-aprenentatge.
- Objectiu:
 - Orientar el treball autònom i grupal
 - Aprofundir en diferents aspectes de la matèria
 - Orientar la formació acadèmica integral de l'estudiant

Activitats en Seminari (Grup mig):

- Descripció: Modalitat organitzativa dels processos d'ensenyament i aprenentatge on tractarem en profunditat la temàtica d'actualitat relacionada amb la matèria. Hi haurà activitats com debat, reflexió i intercanvi.
- Objectiu: Que l'alumne desenvolupi les competències procedimentals de la matèria.

Estudi i treball autònom:

- Descripció: Activitats proposades pel professor a través de les quals, de forma individual es profunditza en aspectes concrets de la matèria, possibilitant a l'estudiant, avançar en l'adquisició de determinats coneixements i procediments de la matèria. Estudi individualitzat dels continguts de la matèria.
- Objectiu:
 - Afavorir en l'estudiant la capacitat per autoregular en l'aprenentatge, avaluant-lo, dissenyant-lo i adequant-lo a les seves especials condicions i interessos.
 - Afavorir en l'estudiant la generació i intercanvi d'idees, la identificació i anàlisi de diferents punts de vista sobre una temàtica, la generalització o transferència de coneixement i la valoració crítica del mateix.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

ECTS	Activitats Presencials		Activitats no presencials	Total hores de dedicació
	CLASSE TEÒRICA (50%)	SEMINARIS (50%)		
3	15 hores	15 hores	45 hores	75 hores

Hores de dedicació total de l'alumne:

7.5 setmanes a 10 hores: 75 hores : 3 ECTS

Les activitats presencials corresponen a l'assistència a les classes teòriques on es faran classes expositives fomentant la participació i, els seminaris on es realitzarà treball en grups funcionals.

Les activitats no presencials corresponen a la cerca d'informació, lectura i anàlisi, preparació de classes, tutories i treball autònom.

Sistema d'avaluació

L'avaluació s'entén com un instrument complex que té com a finalitat la valoració del grau d'aprenentatge dels estudiants dels continguts i de les competències substantives que defineixen una matèria o assignatura, i que han estat prèviament delimitats i explicitats pel professorat en el moment de la seva programació i planificació.

L'avaluació és continuada i acumulativa durant el període docent de l'assignatura. L'avaluació contínua, d'una banda, permet, tant al professor o professora com a l'estudiant, conèixer en diferents moments del procés docent el nivell d'assoliment dels objectius d'aprenentatge inicialment prefixats i recollits en la guia docent; i, de l'altra, propicia una assimilació progressiva dels continguts i de les competències que l'estudiant ha d'assolir.

Per aprovar l'assignatura, cal superar cadascun dels apartats següents per separat:

1. Assistència i Participació en l'aula i seminaris (10% de la nota)
2. Realització d'una prova tipus test de la matèria del programa (50% de la nota)
3. Elaboració, presentació escrit i defensa dels documents pràctics programats en grup funcional dins dels seminaris i del treball final (40% de la nota)

Per superar l'apartat 1 (participació i assistència a l'aula i seminaris):

- L'alumne haurà de presentar-se al 80% dels seminaris programats i participar activament en el treball grupal. Les faltes que superin el 20% per motius justificats, es compensaran amb un treball específic que demanarà el professor responsable del seminari. Avaluarà individualment cada seminari seguint una pauta d'avaluació on es tindrà en compte: destreses d'aprenentatge, destreses en treballs grupals i actituds. S'avaluarà la presentació oral, continguts, exposició i capacitat de generar debat i defensa del treball realitzat pel grup.

Per superar l'apartat 2 (proves de la matèria):

- Realització d'una prova tipus test de la matèria del programa (segons calendari d'exàmens) L'alumne tindrà l'opció de realitzar un parcial al mes de març (data a determinar) . L'examen parcial és optatiu i tindrà un valor del 25% d'aquest apartat. L'examen de final fixat pel calendari acadèmic tindrà un valor del 25% si s'ha aprovat l'examen parcial i d'un 50% si l'ha suspès o l'alumne no s'hi ha presentat.. S'han d'aprovar els dos examens amb una nota mínima de 5. Si es suspen alguna de les parts haurà de presentar-se a l'examen final de recuperació.

Per superar l'apartat 3 (presentació per escrit dels documents pràctics):

- Els documents hauran de seguir el format de presentació de Treballs escrits de la UdL, i s'hauran de presentar durant la setmana següent a la realització del seminari. Tots els treballs seran entregats per via online, mitjançant l'aplicatiu del campus virtual. **No s'acceptaran** treballs que s'entreguin per altres vies.

IMPORTANT: Per tenir l'assignatura superada hauran de ser aprovats per separat els tres blocs metodològics, amb una nota de cinc (5) com a mínim.

JUSTIFICACIÓ ABSÈNCIES ASSIGNATURES TEÒRIC-PRÀCIQUES

En relació a la justificació de les absències, els motius pels quals es considera que la falta és justificada, seran els mateixos que els enunciats a la *Normativa de l'Avaluació i la qualificació de la docència als graus i màsters a la UdL* per no assistir a les proves d'avaluació programades a la guia docent o a la web de la titulació.

Per a la resta de situacions derivades de problemes de salut, personals o familiars, es permetrà a l'estudiant canviar de dia i recuperar el seminari durant la setmana, si és possible.

Les sol·licituds de justificació d'absències que comportin la incompareixença a una prova d'avaluació hauran de ser presentades el mateix dia de l'absència. La justificació de la resta d'absències haurà de ser presentada com a molt tard en els 10 dies següents.

De forma general a l'estudiant únicament se li justificarà l'absència, però no la manca de compliment dels seus compromisos acadèmics.

Avaluació única:

Segons la Normativa de l'avaluació i la qualificació de la docència en els graus i Màsters a la UdL, aprovada en Consell de govern el 26 de febrer de 2014 pel vicerectorat de Docència:

Per tal de facilitar a l'estudiant poder compaginar l'estudi amb el desenvolupament d'activitats laborals –fet que la naturalesa de l'avaluació contínua fa difícil-, l'estudiant que ho desitgi tindrà dret a renunciar a l'avaluació contínua a l'inici de curs, i tindrà dret a la realització d'una avaluació única (mitjançant un sistema que determini el professor o professora responsable de l'assignatura). Si la naturalesa de l'assignatura ho demana, serà requisit indispensable per tenir l'opció d'avaluació única l'assistència a determinades activitats presencials. La Comissió d'Estudis del centre responsable de l'ensenyament de grau o màster afectat haurà d'establir els mecanismes mitjançant els quals l'estudiant podrà acollir-se a aquest dret, el termini de presentació d'instàncies, així com la documentació que ha d'aportar justificativa de la seva activitat laboral.

Per tal de superar l'avaluació única, l'alumne haurà de superar:

-Realització d'una prova tipus test de la matèria del programa (segons calendari d'exàmens) L'alumne tindrà l'opció de realitzar un parcial al mes de març (data a determinar) . L'examen parcial és optatiu i tindrà un valor del 30%. d'aquest apartat. L'examen de final fixat pel calendari acadèmic tindrà un valor del 30% si s'ha aprovat l'examen parcial i d'un 60% si l'ha suspès o l'alumne no s'hi ha presentat.. S'han d'aprovar els dos examens amb una nota mínima de 5. Si es suspen alguna de les parts haurà de presentar-se a l'examen final de recuperació.

- Presentació dels exercicis sol·licitats pel professor del treball autònom a través del campus virtual (30% de la nota)

- Assistència a una tutoria pactada amb el professor responsable (10% de la nota)

Bibliografia i recursos d'informació

En aquest apartat podem considerar tots aquells materials que han de servir per al desenvolupament de l'assignatura. L'estudiant els ha de poder utilitzar per a consultar, ampliar o fonamentar els continguts.

Les fonts poden tenir diferent tipus de suport:

Libros- en Biblioteca Ciències de la Salut UdL

1. **Administración y gestión.** Enfermería 21. Mompart Garcia, Mª Paz, Durán Escribano, Marta, ed.DAE

- (Grupo Paradigma)-2000.
2. **Gestión y Dirección de Enfermería** (Guía). Marriner Tomey, Ann . Elsevier Mosby, 8ª edición, Bama, 2009 –evolve (<http://evolve.elsevier.com>)
 3. **Gestión de procesos asistenciales : aplicación práctica / coordinador: J. L. Temes Montes ; autores: Carmen Cortés Martínez, Javier Terol Fernández, Antonio Torres Olivera.** Madrid [etc.] : McGraw-Hill/Interamericana de España, 2005
 4. **Gestión clínica / José Luis Temes, Blanca Parra** [Temes, José Luis](#) Madrid : McGraw-Hill Interamericana, cop. 2000
 5. **Gestión hospitalaria / José Luis Temes Montes, Mercedes Mengíbar Torres [editores] ; colaboradores: José Carmelo Albillos Merino ... [et al.]** Madrid [etc.] : McGraw-Hill/Interamericana de España, 2007-4ª ed.
 6. Llei General de Sanitat (Ley 14/1986 de 25 de abril) (BOE 102 del 29 abril 1986). Ministerio de Sanidad y Consumo. Madrid. [Internet]. [consultat 3 febrer de 2023]. Disponible a: <http://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-1986-10499>
 7. Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària en catalunya. (DOGC 1324 del 30 de juliol de 1990) [Internet]. [consultat 3 febrer de 2023]. Disponible a: <https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/1324/1794998.pdf>
 8. Llei 16/2003, de 28 de maig, de Cohesión y calidad del Sistema Nacional de Salud. (BOE 128 del 29 de maig 2003) [Internet]. [consultat 3 febrer de 2023]. Disponible a: <http://www.msc.es/organizacion/consejoInterterri/docs/LeyCohesionyCalidad.pdf>
 9. Llei 44/2003, de 21 de novembre, Ordenación de las profesiones sanitarias. (BOE 280 del 22 novembre 2003) [Internet]. [consultat 3 febrer de 2023] Disponible a: <https://www.boe.es/buscar/pdf/2003/BOE-A-2003-21340-consolidado.pdf>
 10. **Humanizar la gestión sanitaria.** Cortés Borra A. Colección Gimbernat Salud. Barcelona: Herder Editorial S.L.; 2021
 11. **Administración de los servicios de enfermería.** Balderas Pedrero M. 7ª Edición. México:McGraw-Hill;2015
 12. **Gestión del cambio.** Juan Ferrer. LIDeditorial.2014
 13. **Gestión por competencias: un modelo estratégico para la dirección de recursos humanos.** Fernández López, J. Editorial hall. 2005.
 14. **Gestión clínica y sanitaria. De la práctica diaria a la academia, ida i vuelta.** Editorial Elsevier España. 2009.
 15. **Guía metodológica para la gestión clínica por procesos.** Mora, J.R. Aplicación a las organizaciones de enfermería. Editorial Díaz de Santos. Madrid. 2003.
 16. **El sistema de historia clínica digital del SNS.** Agencia de Calidad del Sistema Nacional de Salud. Ministerio de Sanidad y Política Social. Madrid. 2010.
 17. **Pla de Salut de Catalunya 2021-2025.** Generalitat de Catalunya, 2021 [Internet]. [consultat 3 febrer de 2023] Disponible en: https://salutweb.gencat.cat/web/.content/_departament/pla-de-salut/pla-de-salut-2021-2025/pla-salut-catalunya-2021-2025.pdf

Artículos y Revistas

- Amezcua, Manuel. La gestión de conflictos en la enfermería institucional, ¿riesgo u oportunidad?. Index de Enfermería [Index Enferm] (edición digital) 2012; 21(1-2). Disponible en <<http://www.index-f.com/index-enfermeria/v21n1-2/0708.php>> Consultat el 12 de juliol de 2014.
- Moreno-Millan E, Villegas-Del Ojo J, Prieto-Valderrey F, Nieto-Galeano J. Efectos adversos, intercomunicación, gestión del conocimiento y estrategias de cuidados en enfermería intensiva. Med Intensiva. 2011;35(1):3-5.
- Álvarez Baza MdC. Evaluación de los criterios satisfacción del cliente/paciente y satisfacción del personal/profesional. Revista de Calidad Asistencial. 2007;22(5):227-33.
- Ayuso Murillo Dc. La Gestión de Enfermería y la División Médica como Dirección Asistencial. 1ª ed. Madrid; 2007.
- Caamaño C, Martínez JR, Alonso M, Hernández A, Martínez-Renedo E, Sainz A. Indicadores de calidad de los cuidados de enfermería hospitalarios. Revista de Calidad Asistencial. 2006;21(3):143-9.
- Concepción T, Rodríguez O, Illada L, Isabel Santos M. Percepción y expectativas del paciente mayor en la atención especializada. Revista de Calidad Asistencial. 2008;23(1):17-20.
- Febré N, Moncada Gómez K, Méndez Celis P, Badilla Morales V, Soto Parada P, Ivanovic P, Reynaldos K, Canales M. Calidad en enfermería: su gestión, implementación y medición. Rev. Med. Clin. Condes. 2018;

29(3): 278-287

- Feldman L, Vivas E, Lugli Z, Alviarez V, Pérez MG, Bustamante S. La satisfacción del paciente hospitalario: una propuesta de evaluación. *Revista de Calidad Asistencial*. 2007;22(3):133-40.
- Fernández San Martín MI, Rebagliato Nadal O, de Gispert Uriach B, Roig Carrera H, Artigas Guix J, Bonay Valls B, et al. Adaptación de un cuestionario de satisfacción del paciente con la consulta médica y de enfermería. *Atención Primaria*. 2008;40(12):611-6.
- Pérez Rivas FJ, Ochandorena Juanena M, Santamaría García JM, García López M, Solano Ramos V, Beamud Lagos M, et al. **Aplicación de la metodología enfermera en atención primaria**. *Revista de Calidad Asistencial*. 2006;21(5):247-54.
- Bernal-Delgado, Enrique, and Vicente Ortún-Rubio. "La calidad del Sistema Nacional de Salud: base de su deseabilidad y sostenibilidad." *Gaceta Sanitaria* 24.3 (2010): 254-258.
- Mompart, Anna, Pilar Brugulat, and Antonia Medina. "Encuesta de Salud de Catalunya." *Índice: revista de estadística y sociedad* 20 (2007): 19-22.
- Real Decreto-ley 8/2010, de 20 de mayo, por el que se adoptan medidas extraordinarias para la reducción del déficit público. Boletín Oficial del Estado núm. 126, de 24 de mayo de 2010. [Consultado el 12/07/2014.] Disponible en: <http://www.boe.es/boe/dias/2010/05/24/pdfs/BOE-A-2010-8228.pdf>
- Peiró, Salvador, Juan José Artells, and Ricard Meneu. "Identificación y priorización de actuaciones de mejora de la eficiencia en el Sistema Nacional de Salud." *Gaceta Sanitaria* 25.2 (2011): 95-105.
- González Sara S.H.; Moreno Pérez, N.E. (2011). Instrumentos para la enseñanza del proceso enfermero en la práctica clínica docente con enfoque de autocuidado utilizando Nanda-Nic-Noc. *Revista Enfermería Global*; nº 23, julio.